



תפ"ח 31343/04/19 - רביב דרוקר, רשת מדיה בע"מ נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 31343-04-19 מדינת ישראל נ' אברג'יל (עציר) ואח'

לפני כבוד השופטת גיליה רביד, אב"ד

כבוד השופט ירון לוי

כבוד השופט שי יניב

בעניין:

המבקשים : רביב דרוקר

רשת מדיה בע"מ

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

החלטה

לפנינו בקשה לפי סעיף 13 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים) התשס"ב-2002 (להלן: "החוק") שהגישו העיתונאי רביב דרוקר וחברת רשת מדיה בע"מ, להתיר להם לפרסם במסגרת תכנית התחקירים "המקור" המשודרת בערוץ 13 של הטלוויזיה, שורה של קטעי וידאו ושמע מתוך קלטות החקירה במשטרה של עדי המדינה שגויסו בתיקנו.

המבקשים הסבירו, כי בעתיד הקרוב עתידה להיות משודרת כתבה במסגרת תכנית "המקור" שתעסוק בפרשה שזכתה לכינוי 512, תיק שרשויות האכיפה ראו בו "תיק דגל" במאבק נגד ארגוני פשיעה בישראל. תכנית "המקור" מעוניינת לחשוף את הדרך שבה נהגו המשטרה והפרקליטות לצורך גיוס עדי המדינה וזאת בהיות העניין נושא לוויכוח ציבורי ער בימים אלה סביב שורה של פרשות שונות. מר דרוקר הבהיר, כי מדובר בכתבה שמבקשת דווקא להחמיא להישגי המשטרה והפרקליטות ולתת ביטוי הולם למאמצים הרבים שהושקעו כחלק מהמלחמה בארגוני הפשיעה. לגישת מר דרוקר, קיים במקרה זה אינטרס ציבורי רב בפרסום הקלטות עצמן שכן לא זו בלבד שהנושא עצמו הוא בעל חשיבות ועניין ציבורי, אלא שהקלטות הן אמצעי ההעברה הנאמן והמהימן ביותר. הן מהוות תיעוד מדויק כפי שהדברים נמסרו על ידי המעורבים באופן ישיר ובזמן אמת.

המבקשים הדגישו כי הם נכונים לטשטש את דמותם וקולם של עדי המדינה כדי למנוע זיהוי אפשרי ואף מוכנים להתחייב להעביר למאשימה את הקטעים הרלוונטיים לאחר הטשטוש, כדי לוודא שזהותם לא תיחשף.

לגישת המבקשים, גם אם הנחקרים או המאשימה יביעו התנגדות לבקשה אין בכך להוות חסם מפני קבלתה. המבקשים הפנו בעניין זה לשלושה מקרים (בעניין הרב יונה מצגר, השר פואד בן אליעזר וגונן שגב), בהם בית המשפט נעתר לבקשת הפרסום חרף התנגדות שהובעה לכך על ידי הנחקרים או מטעמם, כפי שעוד יורחב.



כל אחד מעדי המדינה - שעמדתם הוצגה לפנינו על ידי הרשות להגנת עדים ועל ידי המאשימה - הביעו התנגדות נחרצת לבקשה. חלקם אפילו הביע זעזוע וחרדה מעצם האפשרות שחקירותיהם המצולמות יפורסמו ברבים. שמענו, שעדי המדינה הביעו חשש מביזויים ופגיעה בכבודם אם וכאשר יפורסמו רגעיהם הקשים ביותר במהלך חקירה לא קלה, לרבות אותם רגעי שבירה עובר להסכמתם לשמש עדי מדינה. לגישתם, לא יהא בהסוואת קולם וטשטוש תווי פניהם כדי לשנות, שכן בני משפחתם, מקורביהם, מכריהם ורבים אחרים יודעים אודותיהם ואודות מעורבותם בתיק זה. ב"כ המאשימה, עו"ד מירום הוסיף כי שוחח אישית עם אשתו של עד המדינה א.ג. (אשר נפטר במהלך המשפט) וזו הביעה לפנינו התנגדות נחרצת, בעיקר נוכח הפגיעה הצפויה לילדיו ובני המשפחה הקרובים לו. עד המדינה הצהיר שיש לו חשש מהפגעת הנפשי הקשה ואת הנזק הצפוי לבריאותו הפיזית והנפשית כתוצאה מהחשיפה. א.צ. ממש נחרד ורעד לשמע הבקשה והביע חשש לפגיעה בעתידו ובחיים החדשים שבנה לעצמו לאחר שניתק לפני שנים מעולם הפשע. הוא הסביר את האפשרות לזהותו מעצם חשיפת אביו שהינו עד מדינה אחר בתיק. ש.כ. ביטא חשש לבני משפחתו וילדיו וטען כי יהא בפרסום כדי לגרום למשפחתו ללחץ ולסבל נפשי וזאת מעצם הצפייה בקלטות.

עמדת הרשות להגנת עדים - שתחת חסותה נמצאים מרבית עדי המדינה בתיקנו - הובעה בכתב על ידי היועצת המשפטית של הרשות, עו"ד דנה עמית-פינק. לדבריה, הרשות מתנגדת לפרסום קטעים מתוך קלטות החקירה. עו"ד עמית-פינק הטעימה, בין השאר, כי הרשות להגנת עדים הוקמה במגמה לעודד אזרחים לשתף פעולות עם רשויות אכיפת החוק ולהגביר את אמון הציבור הן במערכת אכיפת החוק והן ביכולתן של הרשויות לשמור על חיהם של עדי המדינה, ולכן לא יבולע להם בעקבות עדותם. בהתאם לחוק, העדים שזכאים להגנה בתוכנית להגנה ברשות הם מראש עדים מאוימים שהסכנה הנשקפת להם ולבני משפחתם היא סכנה ממשית וברמה הגבוהה ביותר, עדים שמידת חשיבותה של עדותם היא גבוהה וכאשר קיים אינטרס ציבורי איתן בניהול ההליך הפלילי שבמסגרתו תישמע עדותם. המדינה השקיעה ותשקיע משאבים רבים בשמירה על העדים בפרשת 512 ובני משפחותיהם, בין עדי מדינה שנמצאים בתוכנית להגנת עדים ובין אלה שרמת האבטחה שלהם נמוכה יותר. גם לאלה וגם לאלה נשקף סיכון בתיקנו. עו"ד עמית-פינק הדגישה את המשקל הקרדינאלי שניתן בפסיקה לעמדת הנחקר עצמו על רקע תכלית סעיף 13 לחוק חקירת חשודים שנועדה להגן על פרטיותו וכבודו, כאשר הנטל מוטל על המבקש להוכיח את החיוניות בחשיפת הקלטות ומדוע אין די בחשיפת התמליל כדי להשיג את המטרה מאחורי הפרסום.

המאשימה הביעה מצדה התנגדות לבקשה תוך שהיא מבטאת בעניין זה גם את עמדת המשטרה אשר התמקדה באפקט הציון שתהא להחלטה לחשוף את הקלטות על עדי מדינה פוטנציאליים בעתיד, לא כל שכן לצורך חשיפת ארגוני פשיעה.

לגישת המאשימה, הגם שאין מחלוקת שהנושא מעורר עניין רב בציבור, הרי שנדרשת מלאכת איזון בין אינטרסים שונים. למול העניין בפרסום הקלטות, עומד האינטרס של שמירה על אמון הציבור במערכת אכיפת החוק וביכולת ההגנה שלה על עדים, ובעיקר השמירה על כבודם ופרטיותם של הנחקרים. תכלית ההוראה בסעיף 13 לחוק חקירת חשודים נועדה למנוע הוצאת הנחקר מחדר החקירות אל כיכר השוק. היחשפות הנחקר שקולה למתן היתר להציגו ברגעי שפל וביזיון ולעיתים במלוא עלבונו. לגישת המאשימה עיון בפסיקה שאליה הפנתה מלמד שלהתנגדות הנחקרים יש לתת משקל מכריע, והדבר נכון על אחת כמה וכמה במקרה כמו שלנו שבו מדובר בעדי מדינה מוגנים שזהותם חסויה, עדים שמסרו עדות כנגד ארגון פשיעה ואנשיו. המאשימה עמדה על החשש שהפרסום יפגע ברצון של עדים עתידיים לשתף פעולה עם הרשויות וכן הדגישה כי יש בעצם הפרסום כדי לחשוף את האופן שבו מתנהלת המשטרה בסוג כזה של חקירות, התנהלות שהיא חלק משיטות חקירה.



עוד נטען מטעם המאשימה שלא זו בלבד שמדובר בתיק שהכרעת הדין בו ניתנה זה מקרוב וטרם הסתיים, אלא שתלוי תיק בבית המשפט המחוזי בלוד ושבז העיד אחד מעדי המדינה בתיקנו ושבז טרם ניתנה הכרעת דין. כמו כן קיימים מעורבים נוספים שעוד לא הועמדו לדין, וכן תלוי עדיין עניינו של נאשם 9 (שנמלט במהלך המשפט).

לגישת המאשימה, זכות הציבור לדעת יכולה לבוא על סיפוקה מעצם פרסום התמלילים, כאשר המבקשים יכולים להביא את הדברים לציבור בדרך של אילוסטרציה, שימוש בשחקנים וכיוצא באלה אמצעי המחשה שפגיעתם בנחקרים פחותה.

דין ומסקנות

נקודת המוצא לדיונו היא בהוראת סעיף 13 לחוק שקובע:

"המפרסם תיעוד חזותי או קולי של חקירה, כולו או חלקו, בלא רשות בית משפט, דינו - מאסר שנה; לענין סעיף זה, "חקירה" - לרבות חקירה בידי רשות אחרת המוסמכת לחקור על פי דין, שהוצא לגביה צו לפי סעיף 16(ג).

החוק קובע, אפוא, כברירת מחדל איסור פרסום של תיעוד חזותי וקולי של חקירה, כאשר התרת הפרסום היא החריג לכלל.

יודגש: האיסור שבסעיף 13 חל אך ורק על תיעוד חזותי או קולי של החקירה, כך שכל פרסום במדיה שאינה חזותית או קולית אינו אסור בפרסום. הרציונל טמון בכך שהצגת תוכן מילולי של חקירה לציבור אינה פוגענית במידה כזו המצדיקה מראש את איסור הפרסום, זאת בהתחשב בעקרונות חופש הביטוי, חופש הפרסום ופומביות הדין הנטועים היטב בשיטה המשפטית בישראל. להבדיל מתמליל חקירה, פרסום חזותי של חקירה ומהלכה טומן בחובו מימד נוסף של פגיעה בנחקר והוא בעל משקל משמעותי, באופן המצדיק איסור פרסום של תיעוד כזה, בכפוף להיתר ספציפי מבית המשפט - זאת במקרים בהם איזון השיקולים מטה את הכף לכך [ראו למשל ע"פ **מדינת ישראל נ' תורג'מן** (14.5.09), פסקה 37 (להלן: עניין תורג'מן)].

נקבע, כי לצורך הכרעה בבקשה לפי סעיף 13 **"...על בית המשפט לשוות לנגדו כי הכלל שקבע המחוקק לענין זה הינו באיסור פרסום, וכי התרתו אמורה להיות מסווגת כחריג לכלל. לאמור, על מבקש ההיתר לשכנע כי מתקיימות נסיבות המצדיקות חריגה מכלל האיסור...** (ראו בש"פ 4275/07 **רשות השידור נ' מדינת ישראל וזדורוב** (17.9.07) (עניין זדורוב)).

כמצוטט לעיל, תכליתה של הוראת סעיף 13 לחוק היא לשמור על כבוד הנחקר ועל פרטיותו, ולמנוע הוצאתו מדלת אמותיו של חדר החקירות אל כיכר השוק ולתת באמצעותה רשות לכל להיחשף אליו ברגעי שפל וביזיון (ע"פ 1682/21 **רשת מדיה בע"מ נ' נתניהו ואח'** (25.4.21) (להלן: עניין נתניהו); ע"פ 5127/11 **רשות השידור - ערוץ 1 נגד רוני רון** (10.10.11)). לכן, מוטל על מבקש הפרסום להראות כי יש עניין ציבורי ממשי בעל משקל ומשמעות בפרסום קלטות החקירה. כמו כן, עליו לשכנע מדוע לא יוכל להסתפק בחומר חקירה כתוב או בדרך אחרת, כדוגמת שחקנים או



קריינות.

הפסיקה שהותוותה בנושא קובעת כי שיקול הדעת השיפוטי מחייב איזון ראוי בין ערכים, עקרונות ואינטרסים נוגדים. מחד, החשש לפגיעה בפרטיותם של נחקרים וצדדים שלישיים; החשש לפגיעה ביעילות החקירות; והחשש להשפעה על ניהול המשפט כראוי - בכלל זה הלחץ הפוטנציאלי על עדים וכן בעצם ניהול המשפט בזירה הציבורית. ומנגד, עקרון פומביות הדיון, חופש הביטוי וזכות הציבור לדעת, עקרונות העומדים ביסוד המשטר הדמוקרטי וביסוד פעילותם התקינה של מערכות השלטון. כמובן, שנקודת האיזון משתנה בין מקרה למקרה בהתאם לנסיבותיו הקונקרטיות והמיוחדות. על בית המשפט **"להתחשב במכלול העקרונות ואינטרסים הרלבנטיים, ולייחס להם את משקלם היחסי, הראוי, והמידתי, על רקע נתוניו הקונקרטיים של העניין"** (עניין תורג'מן).

מאחר שהתכלית המרכזית שביסוד סעיף 13 היא שמירה על כבוד הנחקר ופרטיותו, הרי שבבוא בית המשפט לקבוע אם נכון לחרוג מן הכלל ולהתיר פרסום של תיעוד חזותי, יש לבחון תחילה כיצד עלול הפרסום להשפיע על כבודו ופרטיותו של הנחקר. לצורך כך נדרש בית המשפט לשמוע את עמדת הנחקר, ואם הוא מתנגד לפרסום - הרי שיש להעניק לכך משקל רב (עניין נתניהו). בבש"פ 6516/09 **ידיעות אחרונות נ' מדינת ישראל** (1.10.09) נאמר כי מבין הערכים המוגנים העיקריים שבאיסור הפרסום **"ראשונה להם היא זכותם של נחקרים - חשודים, נאשמים ועדים אחרים - לפרטיות ולכבוד... ככאלה, המשקל וההגנה הניתנים לזכויות אלה הם נכבדים ורחבים, גם אם לא מוחלטים"**.

ועוד נאמר:

"...תכליות איסור הפרסום הינן כאמור מנימוקים של הגנה על טוהר ההליך השיפוטי ותקינותו והן מנימוקים של הגנה על כבודם ופרטיותם של הנחקרים. על כן, גם במקרה בו הנחקר (בין אם זה חשוד, הנאשם או עד) נותן הסכמתו לפרסום, אין די בכך כדי להכריע בבקשה... לעומת זאת, אם הנחקר (חשוד, נאשם או עד) מתנגד לפרסום יהיה בכך שיקול נכבד ביותר שלא להתיר פרסום, וזאת גם לאחר שהסתיימו ההליכים המשפטיים..." (ראו (עניין זדורוב)). בית המשפט בעניין זדורוב קבע כי הגם שאין לשלול על הסף מקרים בהם על האף ההתנגדות הנחקר, הרי זאת ייעשה אם ימצאו **"טעמים מיוחדים בחריגותם שיצדיקו התרת הפרסום"**.

שיקול רלוונטי נוסף שעל בית המשפט לשקול הוא השפעת הפרסום על ניהולן של חקירות משטרה עתידיות, במיוחד בהיבט של נכונותם של עדים לשתף פעולה עם רשויות החקירה (עניין תורג'מן). כך גם בת"פ (ירושלים) 21629-10-15 **מדינת ישראל נ' מצגר** (4.9.18) שאליו הפנה המבקש כדוגמה למקרה שבו התיר בית המשפט את הפרסום חרף התנגדות הנחקר. שם, לא זו בלבד שבית המשפט נימק את ההיתר בהיות הנחקר/נאשם איש ציבור שלגביו היה אינטרס ציבורי מובהק בפרסום, אלא שבית המשפט דווקא אסר פרסום הקלטת שבה עומת אותו נחקר עם עד המדינה שהעיד כנגדו, בקובעו, בין השאר: **"שידור התיעוד החזותי והקולי עלול לסייע, בנסיבות המיוחדות של המקרה, ולו בעקיפין, לחשיפת זהותו של עד המדינה, שעל פי המתואר על ידו ולא נסתר, כבר נפגע מחשיפה שהייתה לגביו, הן בסביבתו הקרובה והן בציבור בכלל על אף צו איסור הפרסום. זאת גם אם ייעשה שימוש בעיות חזותיים וקוליים... בנוסף, בהתרת השידור יש גם כדי לפגוע בנכונותם של עדי תביעה פוטנציאליים ובכללם עדי מדינה להימנע משיתוף פעולה עם רשויות החקירה מחשש שבעתיד יפורסם תיעוד קולי וחזותי שלהם בניגוד לרצונם"**.



מן הכלל אל הפרט:

כאמור, המבקש נימק את בקשתו להתיר את פרסום הקלטות הן בעניין הציבורי שיש בפרשה שכונתה 512 והן על רקע הדיון הציבורי סביב סוגיית גיוס עדי מדינה באופן כללי. לשיטתו, הפרסום החזותי והקולי, מתוך החקירות של עדי המדינה, להבדיל מפרסום התוכן כמשתקף בתמליל החקירה, יהיה התיעוד המדויק, האותנטי והמהימן ביותר.

נדמה כי מדובר בנימוק מוקשה: לא זו בלבד שהקטעים שאת פרסומם מבוקש להתיר הם רק חלק קטן מחקירות רבות וארוכות של עדי המדינה במשטרה - כך שמראש התמונה שתוצג איננה מלאה ושלמה - אלא שאין מחלוקת שקטעים אלה לא יפורסמו במלואם וברצף, אלא יהיו נתונים לעריכה, חיתוך ועיבוד, כאשר רק חלק קטן מאוד מהם יפורסם בהתאם לשיקולים עיתונאיים, שאינם בידיעתו ו/או בשליטתו של בית המשפט. קשה אפוא לדבר על דיוק ואותנטיות כשיקול התומך בהתרת פרסום הקלטות.

זאת ועוד, להבדיל ממקרים שבהם לתיעוד החזותי והקולי של הנחקר יש ערך או משמעות בפני עצמם, בבחינת שבהעדרם יגרע מידע חשוב מהציבור, במקרה שלנו תוכן החקירה הוא העיקר והוא מוצא ביטוי מדויק בתמליל החקירה. מסקנה זו בוססה גם על צפייה פרטנית בקטעי החקירה שאותם מבוקש לפרסם. "זכות הציבור לדעת" תבוא אפוא לסיפוקה המלא בפרסום התמלילים ו/או בהנגשתם לציבור באמצעים טלוויזיוניים מקובלים אחרים דוגמת אילוסטרציה או שחקנים. אופן הצגה זה אולי יכביד במידת מה על עורכי התוכנית, אך לא יפגע כהוא זה באינטרס הציבורי ובערך של "זכות הציבור לדעת".

המבקש לא שכנע אפוא כי לפרסום הקלטות יש ערך מוסף משמעותי וחשוב שבעטיו ראוי לחרוג מהוראת סעיף 13 לחוק.

לעומת זאת, נדמה שגם המבקש לא חלק על כך שיהא בפרסום החקירות כדי לפגוע בפרטיותם ובכבודם של עדי המדינה. מדובר בפגיעה שהיא כמעט אינהרגנית, לא כל שכן במקרה שלנו. מדרך הטבע חקירה במשטרה הינה הליך קשה ומשברי. אדם מצוי אז בשעותיו הקשות ביותר, במעמד שהוא משפיל מטיבו וטבעו. על אחת כמה וכמה הדבר נכון כאשר הנחקר הוא שותף לביצוע עבירות חמורות במסגרת ארגון פשיעה, אשר הסכים לחצות את הקווים, לבגוד בשותפיו לעבירה ולשתף פעולה עם המשטרה - כפי שהעידו עדי המדינה במפורש לפנינו. פרסום מהלך החקירה כרוך בהשפלתו וביזויו של הנחקר בהגדרה. אומנם המבקש הציע לטשטש את פניהם של עדי המדינה ולהסוות את קולם ואולם אין בכך כדי לאיין הן את החשש מזיהוי והן את הפגיעה בכבוד. ראשית, אין זה סוד שטשטוש פנים וקול איננו מונע באופן מלא את הזיהוי, בעיקר מצד מי שמכיר את הנחקר. זאת ועוד, יש בפרסום כדי להרחיב את מעגל האנשים שעשויים לגלות את זהות העדים ומטבע הדברים גדלה האפשרות לחשיפתם או לגילוי מקום הימצאם, נתון שאינו ידוע בהכרח למי שעשוי להיות מעוניין לפגוע בהם. לא למיותר לציין בהקשר זה, כי במהלך השנים פורסמו בתקשורת שמות עדי המדינה בתיקנו חרף איסור הפרסום. שנית, כפי שנטען מטעם עדי המדינה, מכריהם וקרוביהם של העדים יודעים על מעורבותם בתיקנו ועל כך ששימשו עדי מדינה, ולכן הטשטוש המוצע לא רלוונטי לגביהם. חשיפתם של קרובים אלה למהלך החקירה עלולה לפגוע בהם עצמם וגם בכבודם של עדי המדינה.

עדי המדינה הביעו סירוב חד משמעי לפרסום - נתון שהוא בעל משמעות רבה על פי הפסיקה. לסירוב זה ניתנו בענייננו נימוקים כבדי משקל. לא רק כבודם של העדים הובא כנימוק בענייננו, אלא האפשרות שכתוצאה מהחשיפה המבוקשת



עלולים להיגרם לעדים נזקים במישורי חיים אחדים, כגון אפשרויות תעסוקה, מגורים ועוד.

בהקשר זה נעיר כי פסקי הדין שאליהם הפנה המבקש שבהם ניתן היתר לפרסם חרף סירוב הנחקרים, התייחסו כולם לנאשמים אנשי ציבור שלגביהם התקיים אינטרס ציבורי ספציפי בפרסום הקלטות.

אין להתעלם במקרה שלנו מהעובדה שעדי המדינה בתיקנו הם עדים מוגנים שחלקם נמצאים תחת פיקוח הרשות להגנת עדים -ואף זו הביעה התנגדות לבקשה. כחלק מהחובות שנטלה על עצמה המדינה לגבי העדים קיימת החובה לשמור על בטחונם, פרטיותם ועל חסיון זהותם בצורה המקסימאלית. מעבר לכך - יש ממש בטענת המאשימה, כי היתר לפרסם את הקלטות עלול להוות גורם מצנן ולמנוע מעדי מדינה פוטנציאליים בעתיד לשתף פעולה עם הרשויות, ובכך לפגוע באינטרס ציבורי חשוב.

לאור האמור לעיל ובמכלול השיקולים והאיזונים, לא נמצא טעם ראוי שבעטיו יש לסטות מהוראת סעיף 13 לחוק האוסרת את הפרסום, ואני דוחים את הבקשה.

המזכירות תשגר ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ד טבת תשפ"ב, 28 דצמבר 2021, בהעדר
הצדדים.